

KAPESNÍ PŘÍRUČKA

HEAVY METAL

HERVÉ
BOURHIS

HEAVY METAL

KAPESNÍ PŘÍRUČKA

Jacques de Pierpont, Hervé Bourhis:
La petite bédéthèque des savoirs;
le heavy metal. de Black Sabbath au hellfest

La petite bédéthèque des savoirs;
le heavy metal. de Black Sabbath au hellfest
Copyright © Editions du Lombard
(Dargaud-Lombard S. A.) 2016,
by De Pierpont, Bourhis
Translations © Milan Janeček, 2020

ISBN 978-80-7511-564-5

ISBN 978-80-7511-565-2 (pdf)

KAPESNÍ PŘÍRUČKA

HEAVY METAL

TEXT

JACQUES DE PIERPONT

DESIGN

HERVÉ BOURHIS

PŘEDMLUVA

DAVID VANDERMEULEN

PŘÍBĚH NÁZVU KNIHY

Shodnout se na titulu knihy pro nás představovalo opravdovou výzvu! Protože pokud něco heavy metal nemá rád, tak je to nálepkování. Nebo spíše aby byl označován nějakým jednoduchým názvem, neboť tohle úžasné hudební hnutí, které se od konce šedesátých let ještě nezastavilo ve svém vývoji, na své cestě vytvářelo další a další odnože: do dnešního dne vzniklo přes šedesát různých podžánrů.

Nikdo si tak nedovolí tvrdit, že některá ze skupin, o kterých tu Jacques de Pierpont píše, patří spíše do světa hard rocku, a ne heavy metalu. Ale je to opravdu tak? Existuje už mezi odborníky na tohle téma definitivní shoda? Obávaný kritik z *Rolling Stonu*, gonzo žurnalista a expert na rock, Lester Bangs, rozhodně nebyl

první, kdo se snažil hard rock a heavy metal od sebe oddělit. Podle Bangse byl hard rock hudebním stylem, který existoval mezi lety 1968 a 1976, zatímco heavy metal je primárně charakterizován svými tématy (horor a science fiction) nebo oblékáním svých fanoušků (kůže, odznaky a cvočky).

Michka Assayas ve svém *Slovníku rocku* tvrdí, že heavy metal a hard rock lze považovat za synonyma pro totéž. Deep Purple a Judas Priest v jednom pytli? Opravdu? Ale Assayasovo tvrzení není tak absurdní, jak se na první pohled zdá. Podle mého na tento problém dokonale odpověděl hardrockový specialista Jérôme Alberola. Nemohl to vyjádřit jasněji, když řekl: „Nejlepší definice rozdílů mezi hard rockem a heavy metalem je, paradoxně, v tom, že žádný exaktní rozdíl neexistuje.“

Alberola ale dodává: „Po pár sekundách poslechu písničky vám kterýkoli opravdový fanoušek žánru dokáže určit, do které kategorie ji zařadit. Jsou tam rozdíly, které každému laikovi nepochybně uniknou. Klasifikace je tak záležitostí poslechu a pocitu s tak pozoruhodnými výsledky, že to, co by mělo být subjektivní a lišit se od jedince k jedinci, nakonec vypadá jako racionální a očividný konsensus mezi fanoušky.“

Takže zatímco Lemmy Kilmister, charismatický basista a zpěvák kapely Motörhead, který je obdivován a respektován snad všemi fanoušky heavy metalu, zatvrzele odmítal nálepky hard rock i heavy metal, neboť tvrdil, že hraje rock'n'roll, členové kapely Accept rozdělují všechny puristy, neboť oscilují mezi rockem a metalem od jednoho alba k druhému, a občas i od jednoho refrénu k druhému. Jak vidíme, je téhle nezkrotné hydře těžké přijít na jméno, a ještě těžší je tak dát dohromady populárně naučný komiks, který se tímhle subjektem bude zabývat.

OPRAVDOVÁ KOMUNITA

První, čeho si nováčci mezi fanoušky metalu všimnou, pravděpodobně budou pevné vazby, které poutají celou komunitu, především silný pocit sounáležitosti,

jež svazuje všechny členy dohromady. Tuto jedinečnou charakteristiku lze pozorovat skrz naskrz celým žánrem heavy metalu. Zatímco u tradičního rocku bylo vždy módní odmítat nebo přímo opovrhovat vlivy a odkazem předchozích generací, metalová komunita vždycky vynikala svým různorodým mezigeneračním propojením. To se výrazně projevilo třeba ve chvíli, kdy jste viděli, kolik náctiletých se v roce 2015 shromáždilo na letních festivalech při vystoupení headlinerů, stejně starých jako jejich prarodiče: Black Sabbath (aktivní od roku 1968), Alice Cooper (1969), Scorpions (1971), Judas Priest (1973), AC/DC (1974), Motörhead (1975), a dokonce i Iron Maiden (1976)!

NEJUZNÁVANĚJŠÍ ANTIKULTURA

Další věc, která čtenáře této knihy praští do očí, je neskutečná vitalita metalového hnutí. Během dekad bez přestání vznikaly a vyvíjely se další žánry, aby se v dnešní době rozjely takřka exponenciálně. Proto dnes můžeme říct, že s výjimkou několika výše jmenovaných kapel, se za posledních patnáct let metal nekontrolovaně rozvinul do mnoha subžánrů, díky čemuž ale na druhou stranu nemá žádného výrazného leadera. Nicméně se zdá, že dokud se nějaký neobjeví, nebo je to jen otázka doby, kdy některý z dinosaurů stylu ještě kráčí po zemi, že se popularita heavy metalu nikterak nezmenšila roztržštěním jeho energie. A není to ani největší z heavymetalových paradoxů: špatná pověst, která vždy provázela jeho fanoušky, zůstává integrální součástí žánru. Fanoušci metalu se v téhle špatné reputaci vyžívají až do morku kostí – a dovedně tento svůj atribut pýchy přizívají. Tohle přimělo americkou socioložku Deenu Weinsteinovou, aby přišla s výrazem „hrdý vydeděnc“ – hrdí vydeděnci, vysmívání a opovrhování; fanoušky pak tyhle hodnoty k sobě poutají jako bratrstvo a tvoří silnou, okrajovou a neviditelnou kulturu. Další sociolog, Francouz G r me Guibert, zd razn je další paradox. Heavymetalov  desky jsou k dostan  ve všech nákupních centrech a koncerty pravideln  pln  ar ny po celé zemi, metal nicméně stále vede v anketě na otázku „Jakou hudbu nejvíc nesnášíte“? Stejn  jako tomu bylo vždy, zůstává metal minoritním žánrem: m lo uzn van  a nejspíš odsouzen  k tomu, aby to tak i zůstalo. Protože kulturn  vzato, sly jeho sd len  i energie vždycky proti dobrému vkusu. Pravd podobn  i proto, že je metal hluboce prolet r sk  hnutí, vystaven  na snech

nespočtu dětí dělnické třídy po celém světě, které, když pochopily nesnáze vlastní třídy, nalezly svou identitu ve zvukové síle a bohaté obraznosti svých hudebních hrdinů.

Přestože se akademický svět už několik let zabývá tak opovrhovanými či přehlíženými tématy jako jsou pornografické časopisy a transsexualita, teprve v roce 2015 zavedly Finsko a Anglie heavy metal jako téma studia na univerzitách.

AUTOŘI

Jednomužná belgická instituce, bruselský rodák Jacques de Pierpont alias Pompon, byl jedním z nejznámějších moderátorů belgické frankofonní televize a rádia (RTBF), s více než čtyřicetiletou zkušeností z každodenních pořadů o rockové hudbě, komiksech, science fiction, thrillerech, punku a především o heavy metalu! Se svými pořady *Rock à Gogo* a *The Rockshow* se tento velký zastánce přehlížených hudebních stylů stal bezpochyby jedním z největších specialistů na heavy metal píšících ve francouzštině. Dělal rozhovory s kdekým – od Ronnie Jamese Dia přes Bruce Dickinsona až po Alice Coopera. Co se týče fanouška vysoce eklektické hudby Hervé Bourhise, byl pro tuto knihu přirozeným partnerem. Sám se zasloužil o svou pověst významného rockové znalce kvůli úspěchu své knihy *45 Tours of Rock* a speciálně komiksům *Le Petit livre Rock [The Little Book of Rock]* a *Le petit Livre Beatles [The Little Book of the Beatles]* z vydavatelství Éditions Dargaud.

POZNÁMKY

1. Bangs je navždycky spojen s časopisem *Rolling Stone*, přestože u nich v letech 1969 až 1973 publikoval jen něco přes sto článků, aby byl následně vyhozen pro nedostatečný respekt k umělcům. Jeho životní styl si vybral svou daň v roce 1982, kdy ve svých 33 letech zemřel.
2. Michka Assayas, *Dictionnaire du Rock (Slovník rocku)*, Robert Laffont: Paříž, 2002.
3. Jérôme Alberola, *Anthologie du Hard Rock : de bruit, de fureur et de larmes (Antologie hard rocku: hluk, zloba a slzy)*, Camion Blanc: Rosières-en-Haye, 2009.
4. Ibid.
5. Něco co měl Lemmy společného se členy AC/DC.
6. Také jsme zvažovali nazvat knihu jednoduše „Metal“, což je slovo, na kterém by se fanoušci heavy metalu i hard rocku shodli, ale obávali jsme se, že bychom zmátli fanoušky kovů a slitin.
7. Vlastně se srdce a mysl fanoušků nejpravděpodobněji propojují díky Iron Maiden, zvláště kvůli pokřiku „Up the Irons!“, který od nich můžete slyšet celé dekády.
8. Jeden metalový fanoušek se stále hlásí k nálepce „hrdý vyděděnec“ (tenhle termín se mezitím uchytil), a stěžuje si na přílišnou pozornost, kterou média heavy metalu věnují. Viz Deena Weinstein, *Heavy Metal: The Music and Its Culture*, revidované vydání, Da Capo Press: Cambridge, 2000.
9. Interview s Géroome Guibertem v *Libération*, 26. prosince, 2014.
10. Britové měli Johna Peela, Francouzi Bernarda Lenoira a Belgičané měli Jacquese de Pierponta. K naší smůle neměly Pomponovy pořady příliš velký rozpočet, takže si nikdy nemohl dovolit nabídnout kapelám, které pouštěl, aby natáčely naživo. Je to o to větší smůla, že ani Peelovy pořady (1967 – 2004), ani Lenoirovy pořady (1992 – 2011), nikdy nedaly heavy metalu příliš prostoru. Je to jen další důkaz toho, že je heavy metal takový zrzavý levoboček rock'n'rollu.
11. Jacques de Pierpont přestal s vysíláním v roce 2015. Tahle kniha je logickým pokračováním jeho kariéry a jeho první prací coby odborníka na rockovou hudbu a veterána z první linie.

VADE RETRO SATANAS!

TO NE, NE, NE!
BOŽE, PROSÍM!
POMOZ MI!

← BLACK SABBATH

ÚNOR 1970: TATO ROCKOVÁ KAPELA BIRMINGHAMSKÉ DÉLNICKÉ TRÍDY ZVĚSTUJE S POMOČÍ BOŽÍ ZROZENÍ HEAVY METALU...

HIPPIE UTOPIE „MÍRU A LÁSKY“ NEMÁ DLOUHÉHO TRVÁNÍ. JOHN LENNON ZAZVONIL NA JEJÍ SMRTNÝ ZVONEK („SEN SKONČIL“ V PÍSNÍ „GOD“).

HEAVY METAL BUDE DISHARMONICKÝM A ZMUČENÝM VÝRAZEM DOBY A DEZILUZE. O TĚMĚŘ PŮLSTOLETÍ POZDĚJI SE TENTO ZLOVOLNÝ POTOMEK ROCKU, OPOVRHOVANÝ HUDEBNÍMI KRITIKY I ESTABLISHMENTEM, ROZDĚLÍ DO NĚKOLIKA VĚTVÍ:

THRASH! DEATH! BLACK! atd.

Několik ZÁSADNÍCH DAT

FESTIVALY JSOU HLAVNÍ UDÁLOSTI „METALOVÉ KOMUNITY“, SETKÁNÍM VŠECH KMENŮ (TOLERANCE JE ZÁKLAD) A GENERACÍ (VZTAHY JSOU OBJEKTEM PÝCHY!)

„KULTUŘE SMRTI“

(abychom citovali bývalou francouzskou ministryni Christine Boutin)
„se daří dobře, navzdory trvajícím protestům proti Hellfestu z řad různých fundamentalistických kruhů...“

Wacken
Open Air
(Německo)
1990

Graspop
(Belgie)
1996

Hellfest
(Clisson, Francie)
od roku 2013
druhý největší
metalový festival
v Evropě

Metaltown
(Švédsko)
2004

Metaldays
(Slovinsko)
2004